

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในประเทศเสรีประชาธิปไตยทุกประเทศจะมีระบบการควบคุมความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครองอันได้แก่ กฎ หรือคำสั่งทางปกครอง และเนื่องจากกฎเป็นการกระทำทางปกครองที่มีผลบังคับเป็นการทั่วไป ไม่เฉพาะเจาะจงเรื่องและกรณี ผลที่เกิดจากการบังคับใช้กฎ จึงมีขอบเขตที่กว้างกว่ากรณีอื่น เช่น กรณีของคำสั่งทางปกครองที่มีผลเฉพาะเจาะจงเรื่องและกรณี ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการควบคุมความชอบด้วยกฎหมายของกฎ และในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับว่าแม้จะมีกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติกำหนดให้อำนาจฝ่ายปกครองกระทำการใดๆ ไว้ แต่ "กฎหมายเหล่านั้น" มักจะกำหนดเงื่อนไขในการใช้อำนาจของฝ่ายปกครองโดยกำหนดให้ต้องมีการออกกฎขึ้นมาเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ รายละเอียด เงื่อนไข ที่เป็นฐานในการใช้อำนาจของฝ่ายปกครอง ซึ่งการใช้อำนาจของฝ่ายปกครองออกกฎหรือหลักเกณฑ์ใดๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดทำบริการสาธารณะ อาจไปกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนได้ ดังนั้นการใช้อำนาจของฝ่ายปกครองจะต้องถูกตรวจสอบควบคุมเพื่อป้องกันมิให้เกิดจากการใช้อำนาจโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยเฉพาะการควบคุมตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายโดยองค์กรตุลาการ ซึ่งแต่ละประเทศจะมีระบบองค์กรศาลที่ทำหน้าที่ควบคุมฝ่ายปกครองแตกต่างกัน เดิมประเทศไทยให้ศาลยุติธรรมควบคุมความชอบด้วยกฎหมายของกฎ แต่เอกชนไม่มีสิทธิที่จะฟ้องขอให้ศาลยุติธรรมพิพากษาว่ากฎนั้นไม่ชอบด้วยกฎหมายเพราะขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือพระราชบัญญัติที่เป็นกฎหมายแม่บทและขอให้ศาลได้เพิกถอนกฎนั้นโดยตรงที่จะมีผลบังคับเป็นการทั่วไปได้ หากศาลยุติธรรมเห็นว่ากฎนั้นไม่ชอบด้วยกฎหมาย ศาลยุติธรรมจะไม่นำกฎนั้นมาใช้ในคดีนั้น แต่ไม่สามารถมีคำพิพากษาเพิกถอนกฎที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายนั้นได้

จนกระทั่งปัจจุบันได้มีการจัดตั้งศาลปกครองโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 และได้เปิดทำการเป็นทางการเมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2544 ซึ่งตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว กำหนดให้ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ไม่ว่าจะออกกฎ หรือคำสั่ง หรือกระทำการอื่นใด เนื่องจากกระทำโดยไม่มีอำนาจหรือนอกเหนืออำนาจหน้าที่ หรือไม่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือไม่ถูกต้องตามรูปแบบขั้นตอนวิธีการที่เป็นสาระสำคัญหรือโดยสุจริต เป็นการใช้อุปินิจโดยมิชอบมีลักษณะเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ศาลปกครองจึงเป็นองค์กรควบคุมฝ่ายปกครองแบบแก้ไขซึ่งเป็นกรณีการควบคุมภายหลังที่ฝ่ายปกครองได้กระทำการแล้ว โดยศาลปกครองมีอำนาจในการพิจารณาพิพากษาเยียวยาความเดือดร้อนหรือเสียหายของประชาชนที่เกิดจากการกระทำของฝ่ายปกครองที่ไปกระทบสิทธิและหน้าที่ของประชาชน ดังนั้น เมื่อมีการจัดตั้งศาลปกครองขึ้นตามพระราชบัญญัติจัดตั้ง

ศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 จึงได้บัญญัติให้มีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้น โดยกำหนดให้มีการฟ้องโต้แย้งความชอบด้วยกฎหมายของกฎได้โดยตรง โดยประชาชนสามารถฟ้องว่ากฎไม่ชอบด้วยกฎหมายและขอให้เพิกถอนกฎดังกล่าวได้ ทั้งนี้ ตามมาตรา 72 แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน กำหนดว่าในการพิพากษาคดี ศาลปกครองมีอำนาจกำหนดค่าบังคับอย่างหนึ่งอย่างใด โดยมาตรา 72 วรรคหนึ่ง (1) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวบัญญัติให้ศาลปกครองมีอำนาจให้เพิกถอนกฎหรือคำสั่งหรือสั่งห้ามการกระทำทั้งหมดหรือบางส่วน ในกรณีที่มีการฟ้องว่าหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (1) และในมาตรา 72 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองฯ ให้อำนาจศาลปกครองว่าในการกำหนดค่าบังคับดังกล่าว ศาลปกครองมีอำนาจกำหนดว่าจะให้มีผลย้อนหลังหรือไม่ย้อนหลังหรือมีผลในอนาคตถึงขณะหนึ่งขณะใดได้หรือจะกำหนดให้มีเงื่อนไขใดก็ได้ ทั้งนี้ ตามความเป็นธรรมแก่กรณี

ในปัจจุบัน ศาลปกครองได้มีคำพิพากษาในคดีที่มีการฟ้องขอให้เพิกถอนกฎไว้หลายคดีและบางคดีได้ก่อให้เกิดประเด็นปัญหาทางกฎหมายที่น่าสนใจ อีกทั้งคำพิพากษาหรือคำสั่งให้มีการเพิกถอนกฎนั้น ผลของคำพิพากษาของศาลปกครองไม่ได้มีผลผูกพันแต่เฉพาะคู่กรณีในคดีเท่านั้น แต่คำพิพากษาดังกล่าวมีผลผูกพันบุคคลอื่นเป็นการทั่วไป (erga omnes) และยิ่งไปกว่านั้น การที่ศาลปกครองมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้เพิกถอนกฎ ผลของคำพิพากษาดังกล่าวย่อมมีผลกระทบต่อ การปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรฝ่ายปกครองด้วย เนื่องจากในการปฏิบัติหน้าที่ในการจัดทำบริการ สาธารณะของฝ่ายปกครองนั้น แม้จะมีกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติหรือกฎหมายอื่นที่มีค่าบังคับ เสมอกับพระราชบัญญัติกำหนดให้อำนาจฝ่ายปกครองกระทำการใดๆ ไว้ แต่กฎหมายเหล่านั้นมักจะ กำหนดเงื่อนไขในการใช้อำนาจของฝ่ายปกครองโดยกำหนดให้ต้องมีการตรากฎขึ้นมาเพื่อกำหนด หลักเกณฑ์รายละเอียด ขั้นตอน รูปแบบ หรือเงื่อนไขที่เป็นฐานในการใช้อำนาจตามบทบัญญัติ ของกฎหมายของฝ่ายปกครองอยู่เสมอ ดังนั้น หากกฎนั้นถูกศาลปกครองเพิกถอน การปฏิบัติงาน ของฝ่ายปกครองซึ่งเป็นการจัดทำบริการสาธารณะนั้นอาจจะชะงักงันได้ โดยหลักการกระทำ ทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายย่อมจะต้องถูกเพิกถอน แต่อย่างไรก็ตามจะต้องพิจารณา "ความร้ายแรง" ของความไม่ชอบด้วยกฎหมายดังกล่าวประกอบ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความสมดุล ในการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะและสิทธิเสรีภาพของประชาชน และเมื่อศาลพิพากษา ให้การเพิกถอนกฎโดยให้มีผลย้อนหลังนั้น ฝ่ายปกครองจะต้องทำให้ผลที่เกิดขึ้นแล้วของกฎนั้นหมด ลินไป ซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติตามคำพิพากษาของหน่วยงานทางปกครองเพื่อให้ เป็นไปตามคำพิพากษา เนื่องจากไม่มีหลักกฎหมายหรือบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าหน่วยงานจะต้อง ปฏิบัติตามคำพิพากษาอย่างไร ผู้เขียนจึงสนใจที่จะศึกษาว่าตามทฤษฎีหรือหลักกฎหมายปกครองแล้ว ศาลสมควรจะพิพากษาให้เพิกถอนกฎให้มีผลย้อนหลังหรือไม่ ในกรณีที่ศาลจะมีคำพิพากษาให้ เพิกถอนกฎโดยให้มีผลย้อนหลัง จะมีแนวทางในการกำหนดผลค่าบังคับเช่นใดเพื่อให้ฝ่ายปกครอง สามารถปฏิบัติตามคำพิพากษาได้ถูกต้อง ประกอบกับตามมาตรา 69 วรรคหนึ่ง (8) แห่งพระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ได้กำหนดว่า คำพิพากษาหรือคำสั่ง

ชี้ขาดคดีปกครองของศาลปกครองอย่างน้อยต้องระบุนายละเอียดของคำพิพากษา รวมทั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับแนวทางหรือวิธีการดำเนินการให้เป็นไปตามคำพิพากษา ถ้ามี แต่เนื่องจากพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 มิได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการบังคับตามข้อสังเกตแนวทางปฏิบัติดังกล่าวแต่อย่างใด และตามหลักกฎหมายทั่วไปที่กำหนดว่าคำพิพากษาไม่ควรก้าวล่วงในดุลยพินิจของฝ่ายบริหารที่มีอำนาจดำเนินการ ดังนั้น การศึกษาทฤษฎีและหลักกฎหมายที่เกี่ยวกับการเพิกถอนกฎว่าสมควรที่จะพิพากษาเพิกถอนกฎโดยให้มีผลย้อนหลังหรือไม่ ประกอบกับศึกษาว่าการที่ศาลปกครองจะกำหนดหรือระบุของข้อสังเกตหรือแนวทางหรือวิธีการดำเนินการให้เป็นไปตามคำพิพากษาดังกล่าวว่าจะถือการเป็นก้าวล่วงการปฏิบัติตามคำพิพากษาของฝ่ายปกครองหรือไม่ หรือจะเป็นแนวทางในการปฏิบัติตามคำบังคับของหน่วยงานทางปกครองผู้ถูกฟ้องคดี ให้ถูกต้องและรวดเร็วยิ่งขึ้น น่าจะเป็นประโยชน์แก่พิจารณา กำหนดคำบังคับของศาลเพื่อช่วยให้ฝ่ายปกครองปฏิบัติตามคำพิพากษาได้ถูกต้องรวดเร็ว เพื่อเยียวยาให้แก่ผู้ฟ้องคดีได้ภายในเวลาที่ศาลกำหนด นอกจากนี้ ในระหว่างมีการฟ้องคดีโต้แย้งความชอบด้วยกฎหมายของกฎ หากไม่มีการขอลูกเลากการบังคับตามกฎหมายหรือคำสั่งทางปกครองยอมถือว่ากฎยังมีผลใช้บังคับได้ และตามหลักกฎหมายว่าด้วยการบริการสาธารณะ ฝ่ายปกครองจะต้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เพื่อให้บริการสาธารณะให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ซึ่งฝ่ายปกครองจะต้องใช้กฎที่ถูกต้องเที่ยงนั้นในการดำเนินการบริการสาธารณะ แต่ต่อมาเมื่อศาลพิพากษาว่ากฎนั้นไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยหลักฝ่ายปกครองจะต้องทำให้ผลที่เกิดขึ้นแล้วของกฎหมายหมดไป ซึ่งอาจมีปัญหาข้อกฎหมายในการปฏิบัติตามคำพิพากษาของฝ่ายปกครอง โดยเฉพาะกรณีศาลมีคำบังคับให้เพิกถอนกฎ โดยให้มีผลย้อนหลัง แต่เนื่องจากขณะนี้พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 และระเบียบที่เกี่ยวข้องในการบังคับคดี ยังมิได้มีบทบัญญัติให้หน่วยงานที่ต้องปฏิบัติตามคำพิพากษา สามารถขอให้ศาลอธิบายผลของคำพิพากษาว่าจะให้ฝ่ายปกครองดำเนินการอย่างไรเพื่อให้เป็นไปตามคำพิพากษาได้ ซึ่งเป็นปัญหาผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเพิกถอนกฎโดยให้มีผลย้อนหลัง จึงสมควรที่จะศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว จากประเด็นปัญหาดังกล่าวทั้งหมด จึงเป็นการสมควรที่จะต้องมีการศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบของการมีคำพิพากษาให้มีผลย้อนหลังเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการของหน่วยงานทางปกครองให้เป็นไปตามคำบังคับและแนวทางให้การกำหนดผลของคำพิพากษาให้เป็นไปตามหลักกฎหมายปกครอง รวมทั้งการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้อง

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

(1) ศึกษาอำนาจของศาลปกครองและหลักเกณฑ์ในการพิพากษาเพิกถอนกฎว่าตามหลักกฎหมายปกครองควรจะเป็นเช่นใด และปัจจุบันศาลปกครองได้กำหนดผลของคำพิพากษาสั่งให้เพิกถอนกฎสอดคล้องกับหลักกฎหมายปกครองแล้วหรือไม่เพียงใด

(2) ศึกษาแนวความคิดเกี่ยวกับการเพิกถอนกฎในต่างประเทศ คือ ประเทศฝรั่งเศส และเยอรมันว่าเป็นเช่นใด มีปัญหาหรืออุปสรรคในการปฏิบัติตามคำพิพากษาหรือไม่ เพื่อเป็น

แนวในการพัฒนาในการกำหนดผลของคำพิพากษาให้เพิกถอนกฎของศาลปกครองไทย เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติตามคำพิพากษาสมากรปฏิบัติตามคำบังคับของศาลได้อย่างถูกต้อง

(3) ศึกษาผลกระทบของการเพิกถอนกฎที่มีผลต่อประโยชน์สาธารณะและสิทธิเสรีภาพของประชาชนโดยให้มีผลย้อนหลัง ในกรณีศาลพิพากษาเพิกถอนพระราชกฤษฎีกากำหนดอำนาจ สิทธิ และประโยชน์ของบริษัท กฟผ. จำกัด (มหาชน) พ.ศ. 2548 และพระราชกฤษฎีกากำหนดเงื่อนไขเวลายกเลิกกฎหมายว่าด้วยการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2548 โดยให้มีผลย้อนหลังตั้งแต่วันประกาศใช้พระราชกฤษฎีกา โดยจะศึกษาปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติตามคำพิพากษาเพื่อเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาผลกระทบดังกล่าว

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

(1) จะศึกษาเฉพาะการเพิกถอนกฎโดยศาลเท่านั้น จะไม่ศึกษารวมการยกเลิกเพิกถอนกฎโดยฝ่ายปกครอง

(2) จะเน้นศึกษาผลกระทบหรือปัญหากรณีศาลพิพากษาให้เพิกถอนกฎ โดยให้มีผลย้อนหลัง โดยจะศึกษาแนวคิดจากหลักกฎหมายปกครองและคำพิพากษาของศาลปกครองของไทยเปรียบเทียบกับศาลปกครองในต่างประเทศพร้อมทั้งเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว

1.4 วิธีการศึกษาวิจัย

ใช้การค้นคว้าและวิธีวิจัยทางเอกสาร (documentary research) เป็นหลัก โดยจะศึกษาจากหนังสือ ตำราเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญและกฎหมายปกครอง บทความในวารสารทางวิชาการ รวมทั้งคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดของไทยและฝรั่งเศสเป็นหลัก ประกอบกับอาศัยตัวบทกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 รวมทั้งกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยจะศึกษาถึงแนวความคิดเกี่ยวกับการยกเลิกเพิกถอนกฎของศาลปกครองต่างประเทศ เพื่อนำมาเทียบเคียงกับแนวความคิดในการยกเลิกเพิกถอนกฎโดยศาลปกครองไทย โดยได้เลือกศึกษาแนวความคิดในการยกเลิกและเพิกถอนกฎของประเทศฝรั่งเศสและประเทศเยอรมัน เนื่องจากเป็นประเทศที่กฎหมายปกครองได้รับการพัฒนามาเป็นเวลานานพอสมควร ประกอบกับกระบวนการพิจารณาคดีของศาลปกครองไทยก็ได้รับแบบอย่างจากศาลปกครองฝรั่งเศสและเยอรมันหลายประการ

1.5 สมมติฐานของการวิจัย

การพิพากษาคดีปกครองในคดีพิพาทเกี่ยวกับความชอบด้วยกฎหมายของกฎศาลปกครองมีอำนาจตามมาตรา 72 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ในการกำหนดคำบังคับให้เพิกถอนกฎที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายจะให้ผลย้อนหลังหรือไม่ย้อนหลังหรือมีผลไปในอนาคตถึงขณะใดขณะหนึ่งได้ หรือจะกำหนดให้มีเงื่อนไขอย่างใดก็ได้

ทั้งนี้ ตามความเป็นธรรมแห่งกรณี โดยหลักเมื่อกฎเกิดขึ้นแล้วย่อมถือว่าชอบด้วยกฎหมายจนกว่าจะถูกยกเลิกหรือเพิกถอน และเมื่อศาลปกครองพิพากษาให้เพิกถอนกฎที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว ฝ่ายปกครองที่มีหน้าที่จะต้องทำให้ผลที่เกิดขึ้นแล้วของกฎหมายหมดไป แต่เนื่องจากในขณะที่มีการฟ้องโต้แย้งความชอบด้วยกฎหมายของกฎ หากไม่มีการทุเลาการบังคับตามกฎดังกล่าว ถือว่าฝ่ายปกครองก็ยังคงมีหน้าที่ในการดำเนินกิจการตามอำนาจหน้าที่เพื่อจัดทำบริการสาธารณะอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจจะต้องใช้กฎที่ถูกต้องแย้งความชอบด้วยกฎหมายดังกล่าว ในกรณีคำพิพากษาให้เพิกถอนกฎซึ่งกระทบต่อประโยชน์สาธารณะหรือสิทธิเสรีภาพของประชาชนโดยให้มีผลย้อนหลัง อาจจะมีปัญหาข้อกฎหมายของฝ่ายปกครองในการปฏิบัติให้เป็นไปตามคำพิพากษาดังนั้น หากศาลปกครองจะพิพากษาเพิกถอนกฎ โดยทั่วไปแล้วควรจะให้ผลนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เพื่อให้ฝ่ายปกครองดำเนินการออกกฎใหม่ให้ถูกต้อง โดยกำหนดระยะเวลาให้ฝ่ายปกครองดำเนินการมิให้กระทบการบริหารราชการแผ่นดินที่ผ่านมา หรือให้ศาลระบุข้อสังเกตเกี่ยวกับแนวทางหรือวิธีการดำเนินการให้เป็นไปตามคำพิพากษา ทั้งนี้ตามมาตรา 69 วรรคหนึ่ง (8) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ดังนั้นจึงสมควรทำการศึกษาผลของการเพิกถอนกฎโดยศาลปกครอง ทั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดคำบังคับของศาลให้ชัดเจน เพื่อให้ฝ่ายปกครองสามารถปฏิบัติให้เป็นไปตามคำพิพากษาเพื่อเยียวยาให้แก่ผู้ฟ้องคดี และขณะในเดียวกันก็ไม่กระทบต่อประโยชน์สาธารณะและการบริหารราชการแผ่นดิน

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

- (1) การศึกษาทฤษฎีและหลักกฎหมายปกครองที่เกี่ยวข้องในการเพิกถอนกฎในต่างประเทศจะเป็นแนวทางให้ศาลปกครองไทยพิจารณาทบทวนอำนาจในการกำหนดคำบังคับว่าสมควรจะให้ผลไปในอนาคต หรือจะมีผลย้อนหลังหรือไม่ย้อนหลัง เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมเหมาะสมตามกรณีและไม่เกิดปัญหาในการปฏิบัติตามคำพิพากษาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- (2) ผลจากการศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบของคำพิพากษาเพิกถอนกฎโดยให้มีผลย้อนหลังและ “สถานะ” ของข้อสังเกตเกี่ยวกับแนวทางหรือวิธีการดำเนินการให้เป็นไปตามคำพิพากษาจะทำให้หน่วยงานทางปกครอง ผู้ถูกฟ้องคดี สามารถปฏิบัติตามคำบังคับศาลได้ถูกต้อง รวดเร็ว
- (3) การศึกษาในครั้งนี้จะมีประโยชน์ต่อการกำหนดคำบังคับของศาล และแนวทางการบังคับให้เป็นไปอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น ทำให้หน่วยงานทางปกครอง ผู้ถูกฟ้องคดี สามารถปฏิบัติตามคำบังคับได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว ส่งผลให้สามารถเยียวยาให้แก่ผู้ฟ้องคดีได้
- (4) เพื่อนำเสนอปัญหาและข้อคิดเห็นจากการศึกษาวิจัยในลักษณะทางวิชาการ เพื่อเป็นข้อมูลแนวทางในการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- (5) เพื่อสร้างองค์ความรู้ให้แก่หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องและบุคคลทั่วไปที่สนใจในองค์ความรู้เกี่ยวกับข้อกฎหมาย หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และผลทางกฎหมายของการเพิกถอนกฎโดยศาลปกครอง
- (6) เพื่อเสนอแนวคิดในลักษณะทางวิชาการเกี่ยวกับผลของการเพิกถอนกฎโดยศาลปกครอง เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักกฎหมายหรือกระบวนการยุติธรรมทางปกครองเพื่อเยียวยาแก้ไขความเดือดร้อนเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดีและมีให้กระทบต่อประโยชน์สาธารณะและการบริหารราชการแผ่นดิน